

Vergunning, bestemmingsplan, bronnen van inkomsten

Onze hoop is dat een dezer dagen, wie weet naar aanleiding van dit bericht, een groep mensen op zal staan die bereid en in staat is het terrein met al zijn gebouwen over te nemen. Dit om er naar eigen invulling het werk voort te zetten. Belangrijk is, dat bij voortzetting alle gemeentelijke vergunningen, met inbegrip van het apart voor het bedrijf van De Twaalf Ambachten geldende bestemmingsplan geldig blijven. Samenwerking met onze stichting (die ook opdrachten en belangrijke faciliteiten kan verlenen) zal dan wellicht mogelijk zijn. Uiteraard zijn ook andere manieren van samenwerking mogelijk. Wij staan open voor ideeën.

Bij vele van de soms moeilijke beslissingen die gedurende roerige jaren van de lange Twaalf-Ambachtengeschiedenis moesten worden genomen, hebben wij van u, donateurs, steun en hulp gehad. We hebben het al vaker gezegd: zonder u hadden wij het nooit al die jaren volgehouden. We hopen dan ook van harte dat u ook deze keer bereid bent met ons mee te denken en misschien mee te helpen. De komende tijd willen wij ook besteden aan het in kaart brengen en rubriceren van de schat aan kennis die hier verzameld is. Ons archief, zowel digitaal (denk aan het Forum met duizenden reacties op onze bijna 15 jaar bestaande website) als op papier en in een grote schat aan boeken, moet bewaard en benut kunnen blijven. Wie ons hierbij wil helpen, op wat voor manier ook, wij zullen u dankbaar zijn als u het ons laat weten!

Het dilemma van fantoomdraagkracht

Marc Siepman

Op zijn website 'Gevoel voor Humus' – www.gevoelvoorhumus.nl – een zeer informatieve website over biologische landbouw en verwante milieuvraagstukken op basis van de bodemverbetering door humus waar hij een overtuigend pleidooi voor levert – troffen wij het nieuwe door Marc geformuleerde begrip: fantoomdraagkracht. Dit is de ten onrechte door politici en multinationals voorgewende draagkracht van onze planeet met betrekking tot het snel toenemende aantal wereldbewoners en de aantoonbaar tekortschietende en het leefmilieu aantastende industriële landbouw. Marc begint zijn artikel met een citaat uit het boek 'Hunebedden, monumenten van een Steentijdcultuur' door Evert van Ginkel, Sake Jager en Wijnand van de Sanden (uitgave: Uniepers, 2005).

“Algemeen wordt ervan uitgegaan dat door het overnemen van landbouwtechnieken de bevolking toenam. Had in het ongerepte land één mens 10 km² nodig om zich in leven te houden, in de gecultiveerde territoria van de Bandkeramiek-boeren konden 50 mensen leven van de opbrengst van 15 ha: ruim een factor 3000 verschil. Als er inderdaad meer mensen kwamen, bleven er voor de verschillende groepen naar verhouding steeds kleinere territoria over, nog afgezien van de door het oprukkende water ingekrompen leefruimte. Men veronderstelt een ‘vlucht naar voren’: volledige overschakeling op de landbouw was dan de enige

oplossing, want inkrimpen kon niet meer. Zonder catastrofes kent de mens geen krimpmodel, alleen groei.”

De reden dat ik deze quote plaats, is als introductie tot een probleem waar wij onszelf mee opzadelen, namelijk fantoomdraagkracht.

De Aarde heeft een bepaalde draagkracht. Die kunnen we definiëren als draagkrachtfactor 1. Hoeveel mensen kan de Aarde duurzaam voeden? Laten we voor het gemak 4 miljard nemen (hoeveel het echt is, maakt niet zoveel uit, maar veel mensen menen dat het geen 7 miljard is. Zelf denk ik dat het wel kan, mits we meer dan 90% gaan ‘consuminderen’). We moeten er dan vanuit gaan dat bij draagkrachtfactor 1 het productiesysteem volledig duurzaam is: de bodemvruchtbaarheid mag niet afnemen; er mag geen roofofbouw gepleegd worden.

Stel dat er een meneer is die er achter komt dat planten nog beter groeien op een chemische stof die je kan maken uit een ogenschijnlijk oneindige bron? Dan zou je méér voedsel kunnen telen op een zelfde oppervlak. Dan zou je bijvoorbeeld 8 miljard mensen kunnen voeden (draagkrachtfactor 2). En als het kan, dan komen die mensen er ook; zo werkt de natuur nou eenmaal. Alleen die bron is niet oneindig: naarmate de bevolking groeit, neemt het gebruik toe en na verloop van tijd treedt er schaarste op. Dan blijkt dat de bodem zijn natuurlijke bodemvruchtbaarheid gedeels heeft verloren en dat, als gevolg van het gebruik van de chemische stof en de gewoonte het land te ploegen, erosie ervoor heeft gezorgd dat er per jaar ruim 75 miljard ton bodem verdween.

Dan is er de keuze: of je ziet de fout in en je hervormt de voedselvoorziening onmiddellijk in een duurzame variant (draagkrachtfactor 1), waarbij je dus tijdelijk voedseltekorten krijgt waar je enigszins in kan sturen (door bijvoorbeeld veel minder vlees te gaan eten), waardoor de bevolking zich stabiliseert binnen enkele generaties. Hopelijk kan vergrijzing voor een zachte transitie zorgen van 8 naar 4 miljard.

Niet leuk, maar altijd beter dan het alternatief: je gaat stug door omdat je gelooft in oneindige groei (of zoiets). Intussen laat je monsterlijk grote bedrijven de zaadhandel overnemen en vervangen door genetisch gemanipuleerde varianten die bovendien gepatenteerd zijn, je laat het klimaat op hol slaan waardoor er droogtes optreden en extreme regenval, je laat de bodem nog verder degraderen waardoor de meststoffen, de mineralen, de vergiften en het hemelwater wegspoelen en de bodem zijn capillaire werking verliest, je laat de woestijn oprukken met een snelheid van 23 ha per minuut, je laat het waterverbruik toenemen waardoor er waterschaarste ontstaat, je laat de bijen uitsterven... je laat de bevolking toenemen terwijl de draagkrachtfactor oploopt naar 2, 2 en misschien zelfs 2,3... en

Roerige tijden: we hebben u nodig!

U heeft het kunnen lezen in deze Nieuwsbrief: onze stichting blijft. En onze enthousiaste inzet voor de ontwikkeling van ecologisch technieken blijft onveranderd. Daarom hopen wij dat u ook bereid blijft onze stichting te steunen. We hebben uw steun hard nodig in deze roerige tijden. Daarom verzoeken we u vriendelijk om voor het einde van 2012 uw donatie voor 2013 naar ons over te maken. Donateurs in Nederland betalen minimaal € 22,50 per kalenderjaar. Meer mag natuurlijk ook! Woont u in het buitenland, maar binnen Europa, dan betaalt u minimaal € 29,50; buiten Europa is het € 35,50. Deze bedragen kunt u overmaken op onze ING-rekening 3939393 of onze Belgische postchequerekening 000-0535252-06 t.n.v. De Twaalf Ambachten, Boxtel, NL. Alvast hartelijk dank!

dan stort het systeem in. De natuurlijke draagkrachtfactor van 1 is door het vernietigen van het bodemleven en vele andere ecosysteemdiensten teruggelopen naar 0,5 en de Aarde kan nu nog maar 2 miljard mensen voeden. Terwijl er 9 miljard mensen leven op een tijdelijk gecreëerde draagkracht.

Het ligt er dik bovenop dat ik 'voorstander' ben van het eerste scenario, maar dit is geen populaire visie. Maar omdat ik vermoed dat er met de juiste maatregelen geen catastrofes hoeven plaats te vinden denk ik dat het eerste scenario redelijk soepel kan gaan, zeker omdat alle benodigde maatregelen het klimaat stabiliseren – maar het is verdraaid hard werken. Maar het is pure noodzaak om de planeet bewoonbaar te houden.

Om de haverklap wordt er momenteel geroepen dat er over 40 jaar 9 miljard aardbewoners zijn. Gezien het bovenstaande moeten we dat als een waarschuwing zien voor een catastrofe; één die te vermijden is, maar alleen als we het bovenstaande onder ogen willen zien.

Petitie voor kringlooplandbouw

De schrijver van het hierbij geplaatste artikel over fantoomdraagkracht van onze aarde, Marc Siepman, heeft het initiatief genomen een burgerinitiatief te starten. Het is de petitie Overschakelen op Kringlooplandbouw, die als verwachte datum van indiening bij de Tweede Kamer heeft: 19 december a.s., met de navolgende tekst:

Wij, de bevolking van Nederland, constateren dat onze voedselzekerheid in het geding is. Het creëren van fantoomdraagkracht door middel van industriële landbouw kan catastrofale gevolgen hebben; kringlooplandbouw creëert daarentegen eeuwigdurende draagkracht en vervult de basisvoorwaarden voor de productie van volwaardig voedsel. Wij verzoeken dat de overheid in gaat zien dat voorspellingen over bevolkingsgroei niet zichzelf moeten waarmaken, maar dat de draagkracht van de planeet de bevolkingsgrootte bepaalt. Als reactie hierop moet de overheid een geheel nieuw beleid inzetten dat voedselzekerheid op de langere termijn garandeert door de bodemvruchtbaarheid op te bouwen in plaats van af te breken.

Bij de petitie staat een verwijzing naar het door onze stichting uitgebrachte boek *Vierduizend Jaar Kringlooplandbouw*, de vertaling/bewerking van *Farmers of Forty Centuries* van F.H. King van Sietz Leeftang. Onze stichting steunt het initiatief van Marc Siepman van harte en roept iedereen op de petitie te ondertekenen.

<http://petities.nl/petitie/overschakelen-op-kringlooplandbouw>

Reparateurs opgelet!

Zaterdag 27 oktober wordt zoals het er nu naar uitziet de laatste studiedag van de Twaalf Ambachten, de **Studiedag Repareren**, op ons terrein in Boxtel gehouden. Deze dag is mogelijk geworden door financiële bijdragen van de ASN Foundation en de Haëlla Stichting. Hierdoor hoeven de deelnemers (vrijwilligers van kringloopwinkels en 'Repair Café's – voor wie deze dag bedoeld is en die door deze organisaties worden aangemeld – inclusief streeklunch, consumpties en infomateriaal slechts 10 euro te betalen!

We hebben plaats voor maximaal 50 deelnemers. Meldt u snel aan want vol is vol.

Sprekers: enkele mensen uit het bedrijfsleven waaronder adviesraadlid elektrotechnicus en natuurkundige ir. René Kragt en leden van de reparatieclub West Zeeuws-Vlaanderen onder wie Sietz Leeftang en mevr. Martine Postma, oprichter van de landelijke organisatie van Repair Café's. Definitieve lijst sprekers en programma wordt aan deelnemers toegestuurd. De dag is vooral bedoeld om elkaar te leren kennen en kennis en ervaring uit te wisselen. Zeer actuele onderwerpen komen aan bod: zoals raadplegen van internet voor onmisbare productgegevens (via groot scherm); auto-elektronica (o.a. het uitlezen van autocomputers), kunststofreparaties en de 'hamvraag' luidt: wat zijn nog onze kansen als volhardende amateur-reparateurs?

Aanmelden kan telefonisch: 0411- 672621 of via e-mail: info@de12ambachten.nl. U betaalt bij binnenkomst aan de zaal.

Voor de laatste berichten zie **Actueel** op onze website waar u ook de nieuwste **Twaalfjes** kunt vinden.